

Magyar Nemzeti Tanács

Национални савет мађарске националне мањине • Nacionalni savet mađarske nacionalne manjine
National Council of the Hungarian Ethnic Minority

Szabadka/ Суботица, 2015. január 5.

Iratszám / Ев. број: MNT-000002/K/2015 - A/436/1

Hajnal Jenő, a Magyar Nemzeti Tanács elnökének sajtótájékoztatója a Szabadkai Népszínház magyar társulata körül kialakult helyzetről

Szabadka, 2015. január 5., 12 óra

A Magyar Nemzeti Tanács idei első sajtótájékoztatóján Hajnal Jenő, a Magyar Nemzeti Tanács elnöke és Ljubica Ristovski, a Szabadkai Népszínház igazgatója két döntést jelentett be és indokolt. Az MNT elnöke ezzel kapcsolatban a következőket nyilatkozta:

Ezúttal nem a döntéshozó szerepében van jelen a Magyar Nemzeti Tanács, de annak elnökeként egyrészt azért hívtam össze ezt az értekezletet, mert a Szabadkai Népszínház mindig is az MNT figyelmének homlokterében állt és áll mint az MNT kiemelt jelentőségű intézménye; annak magyar társulata mint a legrégebb óta működő hivatásos magyar színház, illetve társulat a Délvidéken; és mint másik alapítójának, a tartománynak elsősorban tájolással megbízott intézménye. Másrészt pedig azért tartom fontosnak ezt a mai tájékoztatót, mert a magyar társulatban és körülötte kialakult méltatlan helyzet megköveteli, hogy az MNT felelősen állást foglalva abban tudja támogatni a döntéshozót, Ljubica Ristovski igazgató asszonyt, hogy intézményében helyre álljon a rend, és az intézmény elsődleges és egyetlen feladata, a színjátszás kerüljön ismét az első helyre.

Ljubica Ristovski igazgató asszonnyal egyeztetve abban állapodtunk meg, hogy András Attila rendezőt 2015. május 31-ével felmenti művészeti vezetői pozíciójából. Ezt a döntést az igazgató asszony már meghozta, és a társulattal is közölte. Reményeink szerint András Attilával közös megegyezéssel kerül felbontásra a munkaszerződés. A Népszínház magyar társulata új művészeti vezetőjének Gyarmati Katát kértük fel, aki vállalta a megbízatást, így június 1-jétől megbízott művészeti vezető lesz. Mivel mind a Népszínháznak, mind a Magyar Nemzeti Tanácsnak, mind pedig az alapítóknak az a célja, hogy hosszú távon rendeződjenek az emberi, művészi és munkajellegű viszonyok a magyar társulaton belül, ami reményeink szerint a magyar társulatnak is a célja, arra kértük fel Gyarmati Katát, hogy a megbízott igazgatói szerepkört minimális ideig lássa el, majd pedig legyen a magyar társulat művészeti vezetője.

Megtisztelő számunkra, hogy Gyarmati Kata – mint a vajdasági magyar színházi élet fiatal, ugyanakkor megfelelő végzettséggel és vezetői tapasztalattal is rendelkező színházi szakembere – elvállalta ezt a nemes és nehéz küldetést.

Döntésünk okairól hadd mondjak néhány szót: a Népszínház magyar társulata körül nem Andrási Attila kinevezésével kezdődtek el a nem kizárólag szakmai megalapozottságú történések, hanem jóval korábban. Ezek közül megemlíteném a botrányba fulladt Táborosi Margaréta-rendezést, Kovács Frigyes kitiltását és eltávolítását a társulattól, a most aláírt petíciót, miszerint a társulat nem kíván részt venni a Kovács Frigyes rendezte darabban. Úgy vélem, ha egy tehetséges rendező sikerrel tud és képes rendezni a Tanyaszínházban, az Újvidéki Színházban, a Kosztolányi Dezső Színházban, ha Kovács Frigyesrel együtt tudnak dolgozni Békéscsabán, Szegeden és Sopronban, akkor talán nem(csak) bennük van a hiba, ha a Szabadkai Népszínház magyar társulatával nem boldogulnak.

Andrasi Attila olyan rendező volt, akivel a magyar társulat kiváló színészei több éven át együtt dolgoztak a Magyarokanizsai Udvari Kamara Színháznál, ugyanakkor ún. messziről jött ember volt, aki nem vett részt a belső történésekben, joggal bízunk tehát abban, hogy képes lesz a népszínházi modell repertoárját kialakítani és feladatait ellátni.

Az elmúlt fél év – hiszen Andrasi Attilát 2014. június közepén nevezte ki az igazgató asszony az MNT Kulturális Bizottságának javaslatára – azonban reményeinkkel ellentétben olyan méltatlan helyzetet eredményezett, amely mára már tarthatatlanná vált.

Tarthatatlanná, mert annak, ami a magyar társulaton belül zajlik, semmi köze sincs a művészethez, a népszínházi működési forma jelentette kihívásokhoz és feladatokhoz. Ezen pedig változtatni kell. Meg kell adni az esélyt a Népszínház magyar társulatában dolgozó művészeknek, hogy a feladatokra tudjanak összpontosítani, hogy olyan erkölcsi és művészi állapotok épüljenek ki, amelyekbe egy új művészeti vezető beléphet, és ezt csakis a társulat maga tudja kialakítani. Ha ennek az az ára, hogy Andrasi Attila ne maradjon művészeti vezető, akkor ezt az árat a döntéshozók megfizetik. Ugyanakkor szeretném hangsúlyozni, hogy méltatlan és helyenként alantas az a lejárató kampány, amelyet a művészeti vezető ellen folytatnak. Döntésünket azonban ez nem befolyásolta, ezzel nem is kívánunk foglalkozni, legyen ez azok ügye, akik benne vannak.

Döntésünket tehát mindenekelőtt azért hoztuk meg, hogy lehetőséget adjunk a magyar társulatnak arra, hogy az elkövetkező öt hónapban alkotói erejének teljében és friss művészi tettvággyal visszatérjen a színpadra; hogy Andrasi Attilát ne veszítse el a vajdasági magyar színházi élet, hanem találjuk meg a módját annak, hogy színházi világa jelen tudjon lenni tájainkon, hiszen nem vagyunk olyan sokan, hogy bárkiről lemondhassunk; és hogy Gyarmati Kata számára olyan emberi, erkölcsi, szakmai és művészi állapotokat tudjunk létrehozni, amelyek között az elkövetkező négy évben a Szabadkai Népszínház magyar társulata emberileg, erkölcsileg stabilizálódni tud, és ennek a kiemelkedő tehetségű színházi embernek az irányítása alatt a társulat kiteljesítheti művészi és azt a nemes népszínházi küldetését, amelyet már nevében is hordoz.

Ha megengedik, akkor arról a tapasztalatról is ejtenék néhány szót, amellyel mint az MNT elnöke szembesültem a Népszínház körül kialakult helyzetben. Nekem valóban az a meggyőződésem, amelynek hangot is adtam a sajtóban, és amit az előző MNT Kulturális Bizottságának alelnökeként is támogattam. Viszont amivel elnökként szembesültem, az a tapasztalat arról győzött meg, hogy jogilag a Népszínháznak egy igazgatója és két művészeti vezetője van. És ha a Magyar Nemzeti Tanács szeretné elérni azt, hogy a tájolás erőteljesen és kiemelt küldetesként legyen jelen a magyar társulat alkotói tevékenységében, akkor erről a szerződést az igazgató asszonnyal kell aláírni, minden döntést is vele kell egyeztetni, és az ő támogatásával megvalósítani. Amennyiben ez az elmúlt évek, évtized

során másként működött, és sok esetben a különböző támogatások a magyar társulat által működtetett civil egyesületekhez kerültek, akkor ez nem mélyítette az együttműködést, és nem segítette a bizalomépítést az igazgató asszonnyal szemben. Ezért én most és itt szeretném megköszönni Ljubica Ristovski igazgató asszony kitartását, elkötelezettségét, amellyel minden alkalommal megegyezésre törekedve támogatta a magyar társulatot és annak mindenkori vezetőit, és arról szeretném őt biztosítani, hogy a Magyar Nemzeti Tanács az elkövetkező időkben nem kívánja megkerülni a Népszínház igazgatóját a döntéshozatalban.

Mindezeket átgondolva és egyeztetve különösen nagy öröm számomra, hogy ez év közepétől Gyarmati Kata személyében olyan integráns személyiség kerül a magyar társulat élére, akivel a magyar társulatnak a korábbi időszakban semmilyen konfliktusa nem volt, aki Ljubica Ristovski igazgató asszonnyal hosszú évek óta jó együttműködést ápol, és aki mind a vajdasági magyar, mind a vajdasági/szerbiai és anyaországi színházi élet együttműködő, elismert, megbecsült és elfogadott szakembere.

Bízom abban, hogy ehhez tudnak majd hozzájárulni a mai döntések is, amelyek elkerülhetetlenek voltak annak érdekében, hogy az emberek ismét érdeklődéssel, nézői kíváncsisággal menjenek el a színházba, és hogy választásukat egyetlenegy szempont befolyásolja csak: az igényes és tartalmas népszínházi színjátszás, a korszerű és izgalmas színház iránti igény, amely egyebek között az itt élő emberek létkérdéseit is igyekszik felvetni. Ezt szeretnénk elérni a Magyar Nemzeti Tanács elvárásai alapján is; így az idei évben kiemelt programként támogatjuk a szabadkai magyar társulat tájolását legalább 40 alkalommal, mégpedig szerte a Vajdaságban.

Valódi kérdésünk tehát ebben az ügyben eddig sem az volt, hogy hogyan oldódik meg a mesterségesen is szított feszültség, hanem az, hogy ebben a helyzetben – amelyben ma vagyunk mindannyian, de mindenekelőtt a vajdasági magyar színházkedvelő közönség – mi a megoldás.

A kialakult helyzetben Ljubica Ristovszki igazgató asszonnyal mi ebben a lépésben látjuk a pillanatnyi és a tartós megoldást is.